מט א מיי' פ"ו מהל' יום הלכה ב כה סוש"ע אה"ע סימן קנב ס"ק קנג ובי' קנג סעיף ג:

נ ב: מי' פ"ג מהל' איסות הלכה ט סמג עשין ב טוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף י"ב:

שלש נשים מצמצות במוך • פי' הקונטרס מוכר לצמר במוך לבל תאמר נשים לסור מקום הסחתם זרע תע"ג דלא מיפקדא לפריה ורביה וכן מצמע בגמרא דיל המוכה לבדוק בנשים מצומצמת בתכשיט תקלן ומפרש בגמרא מקום שנשים לתו בעת הרגשה היכו מצמע דלי הוו בעת הרגשה הוי לסור ומיהו מינו לפרש דלמו בעת היסור הרגשה היכו וה"פ לומר דלפני מצמים ודלי לסור ליתן סם מוך דלין דרך מצמים בכך והכי הוא כמיטיל זרע על העלים ועל התכנים כמיטיל על המוך לבל סם יוחזק מוך לחר מצמים אין נרגה לסור דהלי נזבלת כי לורמיה מצמם מיני דהוה לקטנה ואילונית דלא ליתסבו בחצמים מקום דלמו בעת בנים היכו והלקה שעותצת חת"כ מוך לא הוזהרה להסחתת זרע כיון דלא מיפקדא חפריה ורביה ומצמות במוך דקתני הכא הייט ליכוס לצמר במוך:

שמא תעשה עוברה סנדל פירש בקונטרס דכשהיא מתעברת וחוזרת ומתעברת דוחק הלחר לת מציכו ופותח לורמו והא דלמר בהמפלת (נדה דף כו.) דלין לקה מתעברת וחוזרת ומתעברת ל"ל דהייט דוקא בן קיימה וי"ט מפרש דכולה הוא כשהלשה מתעברת מתומים לם מצמצת בלא מוך נכנס הכסכת זרע בין שני הולדות ודוחק לותס ושוצה לת הלחד סנדל וכן מצמע ומצני לי דלחיליד נקבה כהדיה ה"ל הב"ע דלחיליד זכר כהדיה מהו דתימא הוליל ואלמר רבי יוחק לקה מוציא מחלה יולדת שני זכרים ומהלה זכר ומהלה זכר הוי ליה כמי זכר הוא ק"ל לימיר מהלהי זכר הלי נמי זכר ולמה לי נמי למימר קניהם הזהיבו בכתם לחת:* **שמא** מתעבר ותמות • ולא כמי לקטוע דנקט צמת תמות מקום לחיכה ודלי מהה הלא כמיולה בקטנות לבל ילדה בגדלות הע"ם שמתעברה בקטנות פעמים מיה ולא מקכחת ממוחו ממחמת דלי ילדה בקטנות ודלי מהה ולי ילדה בגדלות סוב לינה יכולה למלן מקום דבריהת דרב ביבי לא מיפלגא מידי בעיבור צמת י"ב בין ילדה בגדלות בין ילדה בקטנות ועוד לא מצחברת קניהם הזהיבו בכתם לחת:* **שמא** מתעבר ותמות • ולא כמי לקטוע דנקט צמת תמות מקום לחיכה ודלי מהה הלא כמיולה בקטנות לבל ילדה בגדלות הע"ם שמתעברה בקטנות פעמים מיה ולא מקכחת ממוחו ממחמת דלי ילדה בקטנות ודלי מהה ולי ילדה בגדלות סוב לינה יכולה למלן מקום דבריהת דרב ביבי לא מיפלגא מידי בעיבור צמת י"ב בין ילדה בגדלות בין ילדה בקטנות ועוד לא מצחברת קניהם הזהיבו בכתם לחת:* **שמא** מתעבר ותמות • ולא כמי לקטוע דנקט צמת תמות מקום לחיכה ודלי מהה הלא כמיולה בקטנות לבל ילדה בגדלות הע"ם שמתעברה בקטנות פעמים מיה ולא מקכחת ממוחו ממחמת דלי ילדה בקטנות ודלי מהה ולי ילדה בגדלות סוב לינה יכולה למלן מקום דבריהת דרב ביבי לא מיפלגא מידי בעיבור צמת י"ב בין ילדה בגדלות בין ילדה בקטנות ועוד לא מצחברת קניהם הזהיבו בכתם לחת:

אחר זמן שיעבור עובר ויצא ממנה ויש לה עכשיו בנים קטנים ואינה יכולה להתעבר עוד עד שיגדלו הבנים הללו ויולידו ויהיו לה בנים עדיפי מסימנים למאי נפקא מינה דאפילו לרבי יהודה דאמר *עד שירבה השחור בבניה מודה ורב

כתובות נט. לקמן קי: נדה מה. נדרים לה: [תוס' נדה פ"ב]

הלכתא צרת אילונית מותרת ואפי' הכיר בה ואפילו צרת בתו אילונית, ואלא הא דקתני "שנמצאו תני "שהיו", בי אתא רבין אמר ר' יוחנן: אחת צרת ממאנת ואחת צרת אילונית ואחת צרת מהזיר צרושתו כולן מותרות/*תני רב ביבי קמיה דרב נחמן שלש נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ושמא תמות מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל מניקה שמא תגמול בנה וימות, ואיזו היא קטנה? מבת י"א שנה ויום אחד עד י"ב שנה ויום אחד, פחות מבאן ויתר על כן משמשת כדרכה והולכת דברי ר"מ וחכ"א אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו משום שנאמר "שומר פתאים ה' מדקאמר "שמא" מכלל דאיכא קטנה דמיעברא ולא מתה אמ"ש מצינו חמותו ממאנת ותנן אי אתה יכול לומר בחמותו היא חמותו ואם חמין שנמצאו אילונית או שמיאנו אמ"ש שמא מתעבר ותמות דאמר רבה בר ליואי גדול יש לה קודם הזמן הזה אינה מתעברת כל עיקר תוך הזמן הזה היא מתה ועוברה מת לאחר זמן הזה היא חיה ועוברה חי" אנ"ש והא תני רבה בר שמואל אי אתה יכול לומר בחמותו ואם חמותו היא חמין שנמצאו אילונית או שמיאנו שכבר ילדו אלא קשיא הך אסמ"ש חמות ואלא הך כסימנים ואין הכי נמי בנים עדיפי מסימנים למאי נפקא מינה דאפילו לרבי יהודה דאמר *עד שירבה השחור, בבניה מודה ורב

שכבר ילדו • ומדקאמר שכבר ילדו משמע שעברות לחר זמן וכן נמלא ביבמות דכבא בר ליואי בשעברות ולא בשנים: **אחר** זמן שיעבור עובר ויצא ממנה ויש לה עכשיו בנים קטנים ואינה יכולה להתעבר עוד עד שיגדלו הבנים הללו ויולידו ויהיו לה בנים עדיפי מסימנים למאי נפקא מינה דאפילו לרבי יהודה דאמר *עד שירבה השחור בבניה מודה ורב

שמא תעשה עוברה סנדל • מוכרות לתת מוך במקום מסמים כשהן מסמשות כדי שלא יסטבו: **סנדל** • ולד שתין ט טורת פנים וקיימה לן במסכת נדה (דף כה:) תין סנדל שתין עמו ולד מכל לחדה שסטבר לת תבירו ותחזיר טורתו לתחוריו דכשהיא מעוברת וחוזרת ומתעברת דוחק הלחד לת תבירו ופותח טורתו: **שמא תגמול לת בנה** • לם מתעבר תהא לריכה לגמול לת בנה מלהניק כמו ויגמל (בראשית כא) לשון הבדלה: **ואיזו היא** • (ל) הרלויה להתעבר ולמות: **מבת י"א שנה כו'** • פחות מי"א ולא לת מתעבר ויותר מי"ב לם מתעבר לת תמות: **שמא מסמשות** • בלת מוך כדרכן והולכות: **ומדקאמר שמא תמות** • ולת קאמר ותמות, **ללת הוי משמע שלם מתעבר תמות ודלי:** **מצינו חמותו ממאנת** • כגון שילדה בקטנ' בתוך זמן הלמור למעלה בשנת י"ב שנתעברה ולת מתה וקדש לחרס לת בהה ונמלחת זלת חמותו מעוברת קטנה ולהויה למלן עד י"ב שנה: **קודם הזמן הזה** • הלמור למעלה קודם י"ג: **לחר הזמן הזה** • לחר י"ב: **שכבר ילדו** • ומדקתני טעמת בולד מכלל דקטנה היא דלי ללו קטנה היא ליתני שכבר גדלו: **הרי הן כסימנים** • הלכך תין לך יולדת ממאנת לפי' היא קטנה: **ולפי' לר"י דלמר** • במסכת נדה לף שתי טערות ממאנת עד שירבה השחור: **ממאנת** • בין שנתעברה ולת מתה וקדש לחרס *(בראשית כא) ל"ל מאיזו שעה ת"ל ראובן בראשית כא) דיבה

ואפילו צרת בתו אילונית • ואע"ג דהכיר בה תמיו וקיימת והויא לעמו לת מיתסרת לריסה מקום טרת שבת כי תסר רחמנת טרת עוברה, במקום מלוה הוא דלריסה, והת כיון דבלתו טרוה טרת ממאנת: **תורה אור** בהלכות נדולות: **טרת ממאנת** • **ביבה: ממזיר גרושתו** • מקנ"טת: **משמשות במוך** • מוכרות לתת מוך במקום מסמים כשהן משמשות כדי שלא יסטבו: **סנדל** • ולד שתין ט טורת פנים וקיימה לן במסכת נדה (דף כה:) תין סנדל שתין עמו ולד מכל לחדה שסטבר לת תבירו ותחזיר טורתו לתחוריו דכשהיא מעוברת וחוזרת ומתעברת דוחק הלחד לת תבירו ופותח טורתו: **שמא תגמול לת בנה** • לם מתעבר תהא לריכה לגמול לת בנה מלהניק כמו ויגמל (בראשית כא) לשון הבדלה: **ואיזו היא** • (ל) הרלויה להתעבר ולמות: **מבת י"א שנה כו'** • פחות מי"א ולא לת מתעבר ויותר מי"ב לם מתעבר לת תמות: **שמא מסמשות** • בלת מוך כדרכן והולכות: **ומדקאמר שמא תמות** • ולת קאמר ותמות, **ללת הוי משמע שלם מתעבר תמות ודלי:** **מצינו חמותו ממאנת** • כגון שילדה בקטנ' בתוך זמן הלמור למעלה בשנת י"ב שנתעברה ולת מתה וקדש לחרס לת בהה ונמלחת זלת חמותו מעוברת קטנה ולהויה למלן עד י"ב שנה: **קודם הזמן הזה** • הלמור למעלה קודם י"ג: **לחר הזמן הזה** • לחר י"ב: **שכבר ילדו** • ומדקתני טעמת בולד מכלל דקטנה היא דלי ללו קטנה היא ליתני שכבר גדלו: **הרי הן כסימנים** • הלכך תין לך יולדת ממאנת לפי' היא קטנה: **ולפי' לר"י דלמר** • במסכת נדה לף שתי טערות ממאנת עד שירבה השחור

אחר זמן שיעבור עובר ויצא ממנה ויש לה עכשיו בנים קטנים ואינה יכולה להתעבר עוד עד שיגדלו הבנים הללו ויולידו ויהיו לה בנים עדיפי מסימנים למאי נפקא מינה דאפילו לרבי יהודה דאמר *עד שירבה השחור בבניה מודה ורב

(וע"ע תוס' נדה כה: ד"ה קמ"ל)

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ואפ"ה היל קטנה הלחויה:

נוסחא/אגנה

ג' נוסחות במיץ

תוספות ישנים

צרת אילונית מותרת ואפילו הכיר בה ואפילו צרת בתו דכיון דלמו בת יבום ד"ל דוקא צרת עוברה ומניק: אגנה

נוסחא

ג' נוסחות ט' מאוחרות

תוס' חד מקמאי

דרבה ההיא שמא תמצא איילונית דלמספר צרתה קאמר בלומר שמא המלא אילונית והלך צרתה לעלמא ביבום זה ושמא תמצא אילונית ואינה מיפרת צרתה (אפר רבא הלכתא צרת אילונית מותרת) ובייצא בזה אפר רבה בפ' האשה הא דאמרו דבנן זיקת שני יבמין בחלץ [חלצה] יבמי לא בייבמי נזרה משום שתי יבמות הבאות בבית אחד. לא תימא ה"פ היכא דאיכא צרה דאיכא למיגזר משום צרה [דהא] הכא ליכא צרה מחלץ חלצה יבמי לא מייבמה: אפר רבא הלכתא צרת אילונית ואפילו צרת בתו הכיר בה ואפי' צרת בתו אילונית משמע דאפילו הכיר בה דלא רמייה כלל ליבום אחר מן האחים הע"ל בצרת ערוה שלא במקום מצוה משא"כ בצרת ערוות דמחני' וצרת אשת אחיה שלא היה בעולמו שאם לזה שאינה ערוה אינה ראויה הראויה היא לאחים אבל אילונית אינה ראויה לא' מן האחים וקי"ל כרבא בל אילונית שלא הכיר בה בעלה בשעה קידושין ונמצאת אילונית לאחר קידושין ומקיר בה בעלה צריכה גם פסוק או מדרבנן ווי"צאים שלא בכתובה דאיכי מסתוא בחוקת מאריה דרב אלפס כתב מילתא דרב זביד דאמר אין בנים בלא סימנים ולכאורה נראה דרב זביד ס"ל (אין בדוך)[דתך][זמן בלאחר זמן וכן פרש"י ז"ל ואנן ק"ל תך זמן כלפני זמן משום הכי אית לן לפרש דרב זביד לעולם ס"ל תך זמן כלפני זמן משום הכי אית לן לפרש דאמאי דתני רבה בר שמואל קאי ובלאחר זמן ה"ק לעולם שמא תתעבר ותחזור שאין קטנה יולדת והא דתני רבה בר שמואל שכבר ילדו ולא קתני שכבר הגדילו דאתא לאשמועינן אפי' לכ"ד אין ורשאין שמא נשתו משום צער לידה חיישינן ולפיכך תלה הטעם בלידה ולא תלה הטעם בגדלות דמשום לידה הוא דחיישינן שמא נשתו ואי לאו אסיק, שמא תתעבר לשמא תמות ושקיין אהדדי ולפאי דפרש"י איכא למיפר (דהתם איכא למיפר) דהתם אליבא דרב זביד קא פריך ס"ל שמא תתעבר ותמות לא מעברא ואיכא לפרושי נמי דהיא ד"ם [אלו] נעורות דאליבא דרבנן קא פריך דאמר אותה זו ואותה זו משמשת כדרכה והולכת וס"ל לרבנן דקמנה לא מעברא. א"נ אליבא דרב ספרא והני תנאי דקתני שמא תתעבר ותמות לא מעברא ואיכא לפרושי נמי דהיא ד"ם [אלו] נעורות דכשעת עבורה ה"ל כסימנים אישתכח דבשעת לידה הרי היא בוגרת שהרי אין כין נעורות לבגרות אלא שנה חדשים וא"כ מאי קא מבעיא ליה יש בוגרת בקבר והרי קודם שמתה היתה בוגרת. פ"ם לא מפרשה שמא נשתו ואי לאו אסיק, שמא תתעבר לשמא תמות ושקיין אהדדי ולפאי דפרש"י ז"ל ואיכא למיפר (דהתם איכא למיפר) דהתם אליבא דרב זביד קא פריך ס"ל שמא תתעבר ותמות לא מעברא ואיכא לפרושי נמי דהיא ד"ם [אלו] נעורות דאליבא דרבנן קא פריך דאמר אותה זו ואותה זו משמשת כדרכה והולכת וס"ל לרבנן דקמנה לא מעברא. א"נ אליבא דרב ספרא והני תנאי דקתני שמא תתעבר ותמות לא מעברא ואיכא לפרושי נמי דהיא ד"ם [אלו] נעורות דכשעת עבורה ה"ל כסימנים אישתכח דבשעת לידה הרי היא בוגרת שהרי אין כין נעורות לבגרות אלא שנה חדשים וא"כ מאי קא מבעיא ליה יש בוגרת בקבר והרי קודם שמתה היתה בוגרת. פ"ם לא מפרשה

מחזור

ל) נרלה דע"ל מכל למ"ד וכו' ונפרו נתלתר מינו לומר תם כדיקת וכו' ולת כביתה תין מוסכין שמת נפרו ועוד ליכת לעיוני תי תמרינן תין בנים בלת סימן לנבי מליכה וכו'.